

Asia: VN/19277/2025

Lausuntopyyntö Väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus - yleisoppaasta

Yleiset huomiot

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne lausuntopyynnöstä alla olevaan kenttään.

Sisäministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus -yleisoppaan luonnoksesta. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala (jäljempänä Helsingin kaupunki) kiittää mahdollisuudesta lausua asiakirjan luonnokseen ja lausuu seuraavaa:

Yleiset huomiot

Opas on osa vuonna 2023 aloitettua sisäministeriön hanketta ”Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin – hanke ohjeiden laatimiseksi”, jossa laaditaan kolme opasta: 1) pelastussuunnitelma, 2) väestönsuojien käyttöönotto ja käyttö sekä 3) väestönsuojien kunnossapito ja tarkastus. Helsingin kaupunki pitää hankkeen sisältöä ja siinä laadittua suunnitelmakokonaisuutta hyvänä ja tarpeellisena. Lisäksi on tarve ajantasaisille, valtakunnallisille viranomaisen ohjeille väestönsuojien materiaaleista sekä tilapäissuojien rakentamisesta. Helsingin kaupunki esittää, että sisäministeriö laatisi edellä mainitut ohjeet jatkotyönä nyt lausuttavana olevaan suunnitelmakokonaisuuteen.

Väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus -yleisoppaan sisältö

Voitte kirjoittaa huomionne Väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus -yleisoppaan luonnoksesta alla olevaan kenttään.

Väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus -yleisoppaan sisältö

Väestönsuojan kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus -yleisoppaan tavoitteena on parantaa väestönsuojien toimintakunnon tarkastusten sekä kunnossapidon sisältöä ja laatua, selkeyttää eritoimijoiden vastuita sekä tukea omatoimista varautumista poikkeusoloissa. Oppaassa ei oteta kantaa huollon, kunnossapidon tai toimintakunnon tarkastusten tekniseen suorittamiseen. Opas on selkeä ja helppolukuinen ja palvelee sisällöltään tarkoitustaan ja kohderyhmäänsä.

Työkalujen hankkimisen perusteista ja esimerkeistä

Sivulla 13 mainitaan hyvin lyhyesti suojan varusteiden tarveharkintaisesta hankkimisesta. Maallikoiden on usein hyvin hankala ymmärtää minkälaisiin tilanteisiin heidän tulisi varautua ja millaisilla välineillä. Kaikille sopivaa työkalulistaa ei ole mahdollista laatia, joten oppaassa tulisi antaa konkreettisempia esimerkkejä kuten 'Työkalujen tulisi soveltua esimerkiksi/muun muassa suojasta uloskaivautumiseen romahdustilanteessa. Tähän soveltuvia käsikäyttöisiä työkaluja voivat olla esimerkiksi lapiot, sorkkaraudat jne.'

Väestönsuojaa koskevista dokumenteista

Kohdassa 2.6 on käsitelty väestönsuojaa koskevia dokumentteja ja todettu, että "Väestönsuojan dokumentteja on hyvä säilyttää väestönsuojassa sellaisessa paikassa, josta se löytyy helposti. Hyvä säilytyspaikka on esimerkiksi väestönsuojan ilmanvaihtolaitteen tai muiden tarvikkeiden läheisyydessä. Dokumentteja tarvitaan tehtäessä väestönsuojan huoltoa ja toimintakunnon tarkastusta. Lisäksi samat dokumentit on tarpeellista säilyttää muiden rakennuksen käyttöä ja kunnossapitoa koskevien dokumenttien yhteydessä." Oppaassa voisi esittää hyvänä käytäntönä esimerkiksi väestönsuojassa säilytettävän väestönsuojan käyttökansion kokoamista, joka sisältäisi kopiot kaikista suojaan liittyvistä keskeisistä dokumenteista, kuten valmistajan käyttö- ja huolto-ohjeet, tarkastustodistukset, huoltoasiakirjat sekä suojan laitteet ja hätäpoistumisreitit sisältävän pohjapiirustuksen.

Väestönsuojan tarkastuksista

Luku 4 "Väestönsuojan toimintakunnon tarkastus" tuo yksityiskohtaisesti esille väestönsuojan tarkastamisen eri osa-alueet. Oppaan loppuun voisi lisätä yksinkertaisen listan tässä luvussa esitetyistä kohdista otettavaksi mukaan tarkastuksille. Tarkastuslista olisi hyödyllinen erityisesti tarkastuksia ja säännöllistä ylläpitoa tai huoltoa suorittavalle henkilölle.

Kohdassa 4.4 todetaan, että väestönsuojan toimintakunnon tarkastuksesta tulee laatia tarkastuspöytäkirja. Ehdotetaan, että väestönsuojan toimintakunnon tarkastusta koskevissa ohjeissa (ja lainsäädännössä) tästä asiakirjasta käytettäisiin nimeä tarkastustodistus, jotta asiakirjaa ei

sekoitettaisi viranomaiseen tekemään pöytäkirjaan. Kuten opasluonnoksen sivulla 31 todetaan, tällä asiakirjalla ”ei voida antaa määräyksiä tai esimerkiksi hyväksyä tai hylätä väestönsuojan toimintakuntoa, sillä väestönsuojan tarkastuksen suorittaja ei ole viranomainen, jolla olisi toimivaltaa antaa määräyksiä rakennuksen omistajalle.”

Muut huomiot

Liitteen 1 sanastossa ja keskeisissä käsitteissä ehdotetaan käsiteltävän lisäksi väestönsuojan tiiveyskoe.

Parviainen Petri
Helsingin kaupungin pelastuslaitos